

ВІСНИК

УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

413612
III

Ч. 6/44

КРАКІВ - ЛЬВІВ

15. VI. 1943.

ІСПИТ ЗРІЛОСТІ ГРОМАДЯНСТВА.

Політична зрілість народу вимагає, щоб вміти вирізняти зпоміж усіх справ - справи ті, що найважливіші, і відповідно до того й слід до них ставитись, присвячуючи їм максимум уваги та енергії. Це основна політична засада життєвої мудрості, а вона вчить, що в такі справи, з яких можна жартувати, але є й такі, з яких жартувати ніяк не можна.

Ніхто не заперечить, що найважливіша справа під теперішню пору - це формування галицько-української дивізії. Кожний розуміє, що жертва української крові не належить до таких справ, до яких можна б ставитись легковажно. Військовий вишкіл українців, наша участь у війні - це під теперішню пору для нас чи не найважливіші справи, такі справи, що вимагають якнайсерйознішого підходу.

Вона не диво, що ворожа пропаганда, ставлячи собі за завдання зводити українців на бездорозжя, дезорганізувати українську громадську думку, що вона всіх своїх зусиль докладає, щоб зменшити вагу формування СС Стрілецької Дивізії Галичина, щоб люди ставились до цієї справи як до справи другорядної, а не найактуальнішої.

Ворожа пропаганда намагається використати для своєї мети закони психології мас. Психіка мас підлягає звичайно законам своєрідної вібрації, хвилювання: після надзвичайного під'єму приходить часто хвиля збайдужіння, апатії. До цього психологічного явища підтягає ворожа пропаганда свою "діяльність".

Час імпозантних святкувань, дефіляд, урочистих промов - минув. Формування СС Стрілецької Дивізії Галичина перейшло в стадію буденної праці. Приймальні комісії об'їжджають містечка й села працюють повною парою, але без крику. Підготовки до поклику прийнятих добровольців, до розміщення в вишкільних базах вимагають багато праці, але та праця, зі зрозумілих причин, відбувається не на вулиці.

Для ворожої пропаганди цього досить, щоб твердити з нахабністю, що справа формування Галицької Дивізії "заглухла", що "влада перестала нею цікавитись" і таке інше. Крім цього ворожі сплітки підсувають думку, наче б то ціла акція у зв'язку з творенням дивізії мала за мету лише пропагандивний ефект. Усі ці чутки та сплітки спрямовані на те, щоб морально розвбреїти галицьких українців, ослабити їх тверду волеву постанову - використовувати за всяку ціну нагоду, щоб узяти участь у збройній боротьбі в ім'я майбутності свого народу, щоб зі зброєю в руках іти на зустріч усім можливостям у майбутньому.

Ця оргія ворожої пропаганди вимагає від нас подвоєної чуйності і повного зрозуміння поваги хвилини, повного зрозуміння серйозності справи.

Кожна війна починається маніфестаціями, висловами захоплення, ентузіазмом, та ні одне, ні друге, ні третє не вирішають вислідів війни. Куди більше значення має скромна, жертівна витривалість. І такої витривалості, жертівної витривалості, волевої напруги на довгий час, на далеку мету вимагає від нас справа формування Галицької Дивізії, коли ми хочемо, щоб ця справа могла дійсно причинитись до боротьби ще краще майбутнє нашого народу.

Ворожа пропаганда підсуває думку, наче б то зголошення добровольців до дивізії було лише формальним актом без більшої ваги. Та це - чиста брехня! Кожний доброволець підписує при зголошенні зобов'язання, яке підпорядковує його воєнному закону, законіві без сантиментів. Зголошення до Дивізії це не - демонстрація - не - "приклад", тут кожний, що зголосився, кинув на терези кривавої боротьби своє життя! А без такої боротьби народ ніколи нічого великого не досягне! Коли б хтось з нас думав інакше, то це був би знак початку великої деморалізації, яку кожному народові несе перерва на довгий час його військової традиції.

Вияви такої деморалізації, невміння думати категоріями війни дорого коштували навірму народові двадцять кілька років тому.

На щастя, здорова більшість українського громадянства розуміє, що справа Галицької Дивізії не може бути справою скороминущих ефектів і мінливих настроїв. Ця справа - іспит його зрілості - вона доказ твердості його рішення взяти в свої руки свою власну долю навіть у найтяжчих умовах.

Др. Володимир Кубійович.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ.

Всім УОК /УДК/ і Делегатурам до відсма!

1/ Зміна назви.

Подаємо до відома, що на основі конференції Праводу УЦК з Внутрішнім Правлінням у Кракові від 1. червня ц.р. перестав існувати Львівський Відділ УЦК у Львові. На його місце з цим днем повстав у Львові т.зв. Діловий Осередок.

Супроти цього впроваджується тепер назва:

Український Центральний Комітет - Діловий Осередок у Львові.

по німецьки: *Ukrainischer Hauptausschuss, Dienststelle Lemberg.*

Проводи Комітетів і Делегатур подадуть негайно цю зміну до відома всіх своїх працівників.

2/ Поїздки з Комітетів і Делегатур до УЦК у Львові.

Для вдержання постійного і безпосереднього зв'язку між УЦК та його низовими клітинами, потрібні є не лише поїздки делегатів УЦК до низових клітин, але й навпаки поїздки відпоручників низових клітин до Централі.

Одначе, щоб ті поїздки принесли користь для обох сторін та досягнули своєї цілі треба цю справу належно унормувати. Як показує детеперіодичний досвід, то з деяких клітин приїжджають відпоручники до Львова може аж за часом, натомість з інших протягом довгих місяців ніхто не показується. Водночас Проводи УОК і Делегатур повинні допильнувати, щоб їх відпоручники, їдучи до Львова, полагоджували дійсно службові справи, а не задержувались у Львові по кілька днів для полагодження своїх приватних справ.

Для належного унормування позицій справ видаємо отці доручення:

1/ відпоручник Комітету чи Делегатури, виїжджаючи до Львова для полагодження урядових справ мусить одержати від Голови клітини писемне відрядження, в якому має бути стверджене для полагодження яких справ виїжджає, та як довго має тривати його побут у Львові;

2/ кожний, що приїжджає до УЦК у Львові в урядових справах мусить в першій мірі зголоситись в ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ Відділі при вул. Парковій ч. 10/II пов., кімната ч. 37, в якому одержить нараду та рівночасно подасть для того Відділу потрібні інформації з терену. Без наради того Відділу інші відділи не будуть полагоджувати інтересантів з терену, хіба у виняткових випадках.

/ Хто рефлектує на нічліг чи харч - то повинен це зголосити в Персональному Бюрі УЦК при вул. Парковій 10. партер наліво, в міру можливости до год. 10. рано. /.

3/ Нові умовни праці.

Творення Галицької Дивізії наложило на наші клітини зовсім нові обов'язки та поставило перед ними нові завдання. Внаслідок того, що багато працівників наших клітин зголосилося до Дивізії та переважна частина з них відійде до військової служби — наш службовий апарат значно зменшиться. Наші клітини мусять взяти це під увагу та в першій мірі старатися, щоб при допомозі зменшеного службового апарату, завдяки кращій організації праці, виконати не тільки дотеперішні, але й нові завдання. З другого боку наші клітини повинні в міру можливості подбати про поповнення службового апарату в рамках затверджених штатів, які вони вкоротці одержать.

Рівночасно завважуємо, що в останньому часі багато наших клітин у зв'язку з організацією Дивізії полишили на боці свої основні обов'язки і завдання, а цілу увагу й енергію спрямували виключно на організацію Дивізії. Це не з правильне. Ми не сміємо забувати, що крім тої справи, маємо виконувати свої моральні обов'язки, продовжувати дотеперішні акції та рівночасно зі збільшеною активністю охоплювати поодинокі ділянки нашого життя.

Для прикладу, як слід вести працю, подаємо виїмки зі звіту організаційного підреферента за м. травень 1943р. одної Делегатури, що зовсім правильно крім великої активності в діяльності організації Дивізії не лише не зменшила, але може навіть збільшила свою працю також в інших ділянках:

I. I/ З рамени УЦД відбуто 346 поїздок. З того в справах УЦД 33 поїздки, а в справах творення Галицької Дивізії 314 поїздок. З 314 поїздок в справах організації Галицької Дивізії Голова УЦД відбув 2 поїздки, Підреферент військових справ 27 поїздок, підреферент культ. праці 6 поїздок, фінансовий підреферент 6 поїздок, господарський підреферент 5 поїздок, організаційний підреферент 20 поїздок, комбатанти бучацького повіту /46 комбатантів / 248 поїздок.

2/ Дня 4 травня проведено повітєву нараду проводів УОТ. голов зіл, голів волостей та інтелігенції нашого повіту. Ціль наради, точне ознайомлення громадян повіту, що зробила УЦД за звітний 1942/43 р.

3/ Відбуто 3 засідання Повітєвої Делегатури, 6 засідань Повітєвої Жіночої Секції, 1 засідання Колегії Дошкільця, 2 засідання Комісії співи над хворими, 2 засідання Комісії народних кухонь, 2 засідання Комісії Шкільних кухонь, 1 засідання Комісії сиротинців, 1 засідання Станової кухні, 1 засідання Комісії опіки над погорільцями, 1 засідання Комісії допомоги бідноті міста.

4/ Зорганізовано канцелярію військової підреферентури.

5/ Пороблено всі можливі заходи в справі зорганізування канцелярії УЦД.

II. Підреферентура Культурної Праці:

1/ Зорганізовано два мистецькі вечори для інтелігенції.

2/ Зорганізовано виставку книжки та виставку образотворчого мистецтва, мистців — студента Харківського Університету, Грузбенка Семєна, та проф. Торговельної Школи Танасевича Осипа.

3/ Проведено другу рунду Драмгуртків.

- 4/ Повітова Жіноча Секція вела свою роботу за: а/ проведення акції чистоти в помешканнях, б/ створення породень для матерей, в/ посилену акцію висилки листів до наших робітників в Німеччині, г/ підготування до повітової наради жіноцтва.
- 5/ Організаторка жіноцтва провела 9 провірок Жіночих Гуртків та зорганізувала 6 нових.
- 6/ Заходами УЦД та організаторки дошкільля зорганізовано 40 Дитячих Садків.
- 7/ Закінчено курс провідниць дитячих садків, який закінчило 63 садівнички.
- 8/ Закуплено для дитячих садків в нашому повіті забавок на суму 7604 зл.

III. Підреферентура Суспільної Опіки:

- 1/ Зібрано на допомогу полоненим 848.92 зл., які вислано до дислокації УЦК.
- 2/ Комісія опіки над переселенцями вплинула на громадян, які перевозили переселенців з Равщини, щоб вони зріклись своєї заплати / фонд 800 зл. який призначив окружний староста на користь переселенців. З суми з якої зріклись фірми виплачено для переселенців в місяці травні 817.50 зл.
- 3/ Вислано у влади дозвіл на закуп II пожежниківських будинків, які пожежники розібрали на відбудову своїх забудовань.
- 4/ Вислано для пожежників 200 пар дерев'янок та грошеву позику в Українбанку в сумі 96.000 зл.
- 5/ Зорганізовано при п'ятих народних школах шкільні кухні, в яких користає 460 учнів.
- 6/ Комісія опіки над хворими влаштувала для хворих в бучацькому шпиталі "свячене" та наладнала справу джигурів. Кожної неділі джигурувало в шпиталі дві пані, які старались кожної неділі обдарувати хворих, папіросами та пресою.
- 7/ С.О. в порозумінні з Комісією грошевої допомоги виплатила для бідноти міста Бучача і повіту допомогу в сумі 2.121.40 зл.
- 8/ Наладнано справі абонементних карток в Становій кухні.
- 9/ Пороблено всі можливі заходи в справі відкриття буфету при Становій кухні в Бучачі.

IV. Господарська Підреферентура.

- 1/ З кінцем травня працювало в нашому повіті 78 кружків "Сільсько-го Господаря" та 26.Х.В.М. в яких проводило працю 42 гуртки. Вище згадані гуртки об'єднували 476 змагунів. З того 278 хлопців, 198 дівчат.
- 2/ Переведено реорганізацію Проводу Об'єднання Купців.
- 3/ Винаймлено домівку в якій веде постійну працю Об'єднання Купців.
- 4/ Закінчено Тримісячний торговельний курс при Торговельній школі, який в Бучачі, який закінчило 34 купці.
- 5/ Об'єднання ремісників нав'язало зв'язки з Окружною Групою Ремесло / Крайсгруппе Гандверк /.
- 6/ Ремісники старалися за приділи сирівців.

V. Підреферентура Опіки над Молоддю:

- 1/ Підреферент Опіки над Молоддю підчас поїздки в справі Гал.Дивізії / 7 поїздок / обговорював справи молоді.

2/ Спортовий клуб "Буревій" з Бучача провів змагання в конаному м"ячі зі Спортовим Клубом "Чайка" з Чорткова та "Пробій" з Монастириськ.

3/ Старанням Спортового Клубу "Буревій" відбувся репрезентаційний змаг в конаному м"ячі міста з кооперацією.

VII. Фінансові справи:

1/ Спроваджено в УЦК ділові книги та друки, які переплетені в місцевій переплетні.

2/ Зібрано 8.809.34 зл. національної вкладки, 1.347.30 зл. в імпрез, 984.80 зл. з членських вкладок УОТ, 991 зл. на Кедус.

VIII. Канцелярія.

1/ Пелагоджено 97 справ.

2/ Прийнято 175 писем, вислано 231 письмо.

3/ Вицано 206 виказок та 32 посвідки.

4/ Видруквано 107 люстраційних листків для провірки УОТ та 6 інструкцій для тих, що мають проводити люстрації.

5/ Вислано до УОТ два обіжники.

Виїмки з повищого звіту можуть бути взером праці для інших наших клітин.

Керманич
Організаційного Відділу

С У С П І Л Ь Н А О П І К А

1/ Лікувальна оселя УЦК в Криниці.

Подається до відома, що лікувальна оселя УЦК в Криниці є чинна дaльше, але тільки у вiллі "Білий Дім". З огляду на обмежене число місць /25/ можуть з побуту в Криниці користати в першій мірі лікуванці з терену старого Г.Г., а з терену Галичини тільки ті особи, які безумовно потребують лікування в Криниці та залучать відповідну лікарську посвідку.

2/ Нова відпочинкова оселя УЦК.

З днем 20. червня ц.р. буде урукомлена відпочинкова оселя УЦК в Ямній, б. Яремча в будинку давнішої вчительської оселі "Маковица".

Оселя призначена в першій мірі для працівників Комітетів та учительства. В міру вільних місць мортимуть користати також і інші українські громадяни, що потребують відпочинку, передусім працівники державних урядів та українських установ.

Побут гостей триватиме згідно з зарядженням Правління Г.Г. два тижні. Особи, що потребують довшого відпочинку, мусять предложити окрему лікарську посвідку, що це стверджувала б.

Прохання про прийяття треба подавати через УДК, УОК, Делегатури на окремих формулярах з лікарською посвідкою просто до УЦК, Краків, Зелена 26/II.

Оселя в Ямній має виключно відпочинковий характер і тому там не має ані лікарської опіки ані ніякого лікування мінеральними водами. Всі особи, що одержать прийяття до оселі в Ямній та туди виїжджають мусять привезти зі собою харчеві картки зі своєї місцевости, згл. посвідку з громадського уряду, що з харчевих карт не користають. Також слід привезти з собою подушку, простирано і кец.

3. Справа вношення прохань про приділ місць у відпочинкових оселях.

Звертаємо увагу громадян, що стараються про приділ місця в лікувальних оселях, щоби старалися вчас / около 2 місяці перед заміреним виїздом / про приділ місця в оселях, бо з огляду на великий наплив прохань справа їх поладнана в уряді Г.Г. триває досить довго. Всякі понаглення відносно прискорення поладження прохань є недоцільні, бо це не залежить від нас і тому на них зовсім не будемо відповідати.

Крім цього ще раз пригадуємо, що літньою порою можуть користати з побуту в оселях передусім ті громадяни, що працюють по урядах і установах і потребують лікування чи відпочинку, а іншою порою з побуту в оселях користати не можуть. Особи, яких виїзд до осель не зв'язаний службовими заняттями, мають можливість користати з побуту в оселях осінню та зимою.

Також не можуть користати в часі літнього сезону з побуту в оселях 2 особи з тієї самої родини, чи жінка з дітьми, Це можливе хіба осінню, коли не має великого напливу лікуванців.

4. Справа ремонту та закупу устаткування для бурс.

Доручаємо всім Комітетам перевести в часі літніх ферій ремонту по бурсах, згідно з зарядженням на цю ціль бюджетом, та закупити необхідний інвентар / столи, крісла, шафи тощо /.

5. Інвентаризація по бурсах.

Після закінчення шкільного року треба перевести інвентаризацію бурсового майна та харчевого магазину. Інвентаризацію проводять члени комісії бурс. Всі рештки харчів, що не підлягають зіпсуттю, треба задержати до нового шкільного року, всі інші віддати за розпискою до диспозиції реф. суспільної опіки.

Керманіч Відділу
Суспільної Опіки.

КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ.

I. Оживлення і поживлення діяльності УОТ.

Весняні й літні роботи в полі та юрсткі вечори - звичайно послаблюють дещо культурно-освітнє життя по наших селах. Діється це тим більше тепер, у важкий воєнний час, коли багато наших молодих сил виїхало на роботи до Німеччини, коли пара десятків тисяч нашої чоловічої молоді працює на Службі Батьківщині, коли десятки тисяч нашої безздатної молоді та старших колишніх воєнків вступають до СС-Стрілецької Дивізії "Галичина". Брак тих людей відчувається тепер уже по всіх наших місцевинах, щораз більше проріджуються ряди діяльних членів УОТ. А проте культурно-освітнє життя по наших селах не сміє припинитись і затихнути геть-чисто. Тому то якнайживішу участь у цьому житті мусять тепер узяти на себе всі ті, що ще залишилися на місцях - люди старші та головню наше жіноцтво. Ті мусять тепер із якнайбільшим завзяттям і посвятою шекати й далі наші рідні національно-культурні цінності, бо на них виростає, викристалізовується і могутнє дух народу - перша й найважлива основа людського життя взагалі. Тим то, не занедбуючи ніодної ділянки дотеперішньої роботи УОТ, треба тепер якнайбільше уваги присвятити справі дитячих садків, щоб вони були цього року по всіх наших місцевинах, щоб вони охопили собою всю нашу передшкільну дітвору, щоб вони задовільнили нашій дітворі всі життєві, здоровні та виховні потреби. Тут мусить бути якнайтісніша співпраця УОТ з місцевою рідною школою і церквою. А все наше юнацтво, що кінчає початкову школу й 14. рік життя, зараз же охопити в організацію УОТ, щоб тут створити культурно-освітню й національно-виховну надбудову нашої початкової школи. Бо дошкілья, школа й пашкілья - це один безперервний ланцюг виховання ншого покоління.

І це наше покоління, не зважаючи на всі труднощі нашого теперішнього життя, мусить виростати в національній духовості та в культурній традиції. Ось для чого то діяльність УОТ не сміє припинитись ні на хвилину. Ось для чого треба оживити й поживити діяльність УОТ!

II. Дальша черга рефератів для Українських Освітніх Товариств.

У продовженні циклю рефератів, призначених для прочитання в УОТ-ах появилися дальшою чергою слідуючі числа:

28. Праця і обов'язки хліборобів під сучасну пору.
29. Допомогова акція Українського Центрального Комітету українському населенню.

У черзі рефератів призначених для міських світлиць інтелігенції появилися:

3. Св. Боротьба з ворожою пропагандою та дефектизмом.
4. Св. Господарство України в історичному розвитку.

III. Поклін Маркіянкові Шашкевичеві.

Відділ Культурної Праці УЦК видав циклостилевою відбиткою збірку матеріалів та вказівок п.н. "ПОКЛІН МАРКІЯНОВІ ШАШКЕВИЧОВІ" - як додаток до Вісника УЦК ч.5/43., з 1/У.1943., стор. 26, ціна 8.-зл.

В збірці цій вміщено 3 доповіді, 4 твори поета, 5 віршів про М.Шашкевича, 3 пісні з ностами на мішані хори та вступні вказівки. З того матеріялу можна вже скласти гарну програму, таку, яка найкраще підходить до рівня, умовин праці та виконних сил УОТ. Ці речовини, не зважаючи на різні труднощі теперішнього воєнного часу, повинні гідно пошанувати ціла Галичина та якомога найвеличавіше ті наші місцевини, що найтісніше зв'язалися з пам'яттю М. Шашкевича. — Підлісся, Золочів, Бережани, Гумніська, Нестаничі, Новосілки Ліські та Львів. На ці святкування цілий місяць червень проголосуємо місяцем пошани 100-річчя смерті Маркіяна Шашкевича. А, щоб це свято було живе й залишало якийсь слід за собою, варто з приводу його привадуватися над потребами нашої теперішньої національного розвитку, чи над найважливішими потребами нашої місцевини та створити або хоч заочаткувати якийсь поважний національно-громадський вчинок, гідний пам'яті великого Відродження і Пробудника Галицької Землі.

IV. Літня робота бібліотеки.

Всі Українські Окружні Комітети і Делегатури подбають, аби в літніх місяцях бібліотеки УОТ були приведені до порядку, а то: книгозбір перецищені від шкідливої літератури, оскільки вона ще донебудь затрималася. Всі книжки бібліотеки повинні бути вписані в інвентар та владжений систематичний каталог. Самі книжки повинні бути пріосушені, перецищені, провітрені, прообтирані від пороху, направлені, а шафи і полицки обмиті і пріосушені. Чистку в бібліотеці треба робити в теплий, спокійний сонячний день. До помочі собі нехай бібліотекар запросить гурток читачів з молоді.

V. Порадник для бібліотекарів.

Недавно вийшов із друку "Порадник для бібліотекарів", який буде розісланий в певній кількості УОК і Делегатурам для УОТ, залежно від потреби.

У підручнику подане діловодство громадських бібліотек, яке Відділ Культурної Праці УЦК прийняв за взір для бібліотек УОТ.

Діловодство це дуже нескладне, легке до переведення й уявляє з себе мінімум домарань у справі бібліотечної техніки. Це не перешкоджає більшим бібліотекам, де стоять у проволі фахові сили, прим. по деяких бібліотеках УОК в містах / Станіславів, Тернопіль, та ін. /, вести діловодство по своїх бібліотеках складніше, але так, щоб воно не суперечило принципам цього засадничого бібліотечного діловодства. За винятком таких бібліотек, всі інші бібліотеки УОТ обов'язані дотримуватися вказівок Порадника і запровадити у себе на взір його ділові книги та каталоги. —

Українські Окружні Комітети й Делегатури відповідатимуть за переведення в життя вказівок Порадника по своїх райснах, протягом літніх місяців, до місяця вересня найдалі. Для того при висилці підручника долучать вони відповідні обіжники, в яких зазначають, що кожний бібліотекар УОТ насамперед повинен пріостудіювати підручник, а коли в ньому щось незрозуміле, то звернутися за поясненнями до своєї Делегатури. Через місяць після цього, пріореференти Культурної Праці скличуть одностенні районові конференції бібліотекарів своєї Делегатури, на яких пріовірять, чи підручник опанований якслід, та чи все в ньому зрозуміле.

Відділ Культурної Праці вкінці літа задумує перевести по Делегатурах одно - чи дводенні відправи бібліотекарів, / залежно від місцевих умовин /, на яких переведена буде контроля бібліотек, підготує бібліотекарів та подані роз'яснення й додаткові вказівки.

З видрукуванням " ПОРАДНИКА для БІБЛІОТЕКАРІВ" значно об'легчується справа бібліотекарських курсів і дає можливість бібліотекарям дебути фахове знання, може навіть дорогою самоосвіти чи заочних курсів. Це літо робимо такою пробю, після якої зробимо перевірку, може від вересня місяця починаючи.

Відділ Культурної Праці просить УОТ і Делегатури інформувати його про перебіг тієї справи в своїх районах.

VI. Цензура книжок.

До нас предовжують напливати списки бібліотек УОТ, зладжені частичне, недбало, часом безграмотно написані, на кольоровому іноді брудному папері, без порядку. Звертаємо увагу всім УОК і Делегатурам, що такі списки будемо навіть без провірки звертати.

УОК і Делегатури обов'язані спочатку у себе провірити, чи добре і правильно написані списки, а тоді вже пересилати до Відділу Культурної Праці.

Не дбаючи про це, ми самі затримуємо справу цензури книжок, а тим самим і освітню роботу.

Повторюємо: С п и с и в і д н а с в и м а г а ю т ь с я з а п е в н о ю ф о р м о ю, у д в о х п р и м і р н и к а х. Взірець був розісланий. Як видно, по деяких Делегатурах підреференти Культурної Праці байдуже ставляться до повищої справи і легковажать зарядження УЦК, або самі настільки несбизнані зі справою, що не вмють подати в своєму районі потрібні поучення. Складання списків треба доручати людям відповідним, які б уміли правильно переписати з книжки, та мали добре письмо. Там, де малограмотні бібліотекарі, треба звернутися до місцевого вчителя, нехай помагає. Крім того тепер на вакаціях буде більше інтелігентної мюлоді по селах; треба її використати.

Подаємо ще раз взір списків бібліотек УОТ.

В з і р е ц ь спису книжок:

Спис книжок бібліотеки УОТ в УОК
Делегатура

х/ Автор	Назва книжки	хх/Видавництво	Рік і місце видання
Блажкевич І.	Оповідання	"Світ Дитини"	1938, Львів
Українка Леся	Твори т.ІУ.Драма поеми.	"Укр.Книгоспілка"	1939, Львів
Шевченко Т.	Кобзар	"Для школи й Дому"	1929, Львів
Кархут З.	Цупке життя.По- вість про вовків	"Українське Ви- давництво"	1941, Краків
Вовчок Марко	Твори т.ІІ.Народ- ні оповідання.	"Укр.Накладня"	б.р. Київ-Львів- ціг.

х/ писати спершу прізвище, а потім першу букву імени.

хх/ писати тільки назву видавництва, чи початкову букву імени та прізвище видавця / накладчика /.

Списи повинні бути складені в двох примірниках, написані чорним атраментом чисто, виразно, без скорочень.

УІІ. Реферати Головної Міночої Секції.

В місяці травні появилися реферати:

Ч.1. "Українська жінка в сучасній дійсності".

Ч.2. "Деяко про характер участі жінки в суспільно-громадським житті".

В зв'язку з травневою кампанією "Дня Української Матері і Дитини" вийшли реферати:

Ч.3. "День Матері, його ідея і наші вимоги до українських матерей".

Ч.4. "Деякі моменти з психічного розвитку дитини".

Ч.5. "Здоровля жінки - найцінніший скарб".

Ч.6. "Мати і дитина в поході сторіч".

УІІІ. Другий Краєвий Конкурс Хорів.

З огляду на актуальний тепер набір мужчин до СС-Дивізії Галичина - Другий Краєвий Конкурс Хорів відбуватиметься в таких реченнях: Повітові Конкурси переведуть Делегатури протягом місяців травня, червня і липня. Окружні Конкурси переведуть УСР /УДК/ у вересні ц.р., а Краєвий Конкурс влаштує УДК у жовтні 1943р.

Керманич Відділу
Культурної Праці

ГОСПОДАРСТВО.

I. Збірник: "Матеріали З'їзду Господарських Референтів УОК/УДК/".

Господарський Відділ розіслав дня 1 червня ц.р. до всіх УОК, УДК і Делегатур на українському етнографічному терені ГТ збірник: "Матеріали З'їзду Господарських Референтів УОК і УДК 6-7.ІІ. 1943р."

Цей збірник має служити за поради в праці Господарських Референтів, орієнтувати їх про цілість завдань, зміст і форми праці в господарській ділянці, устійнити і подати напрямні і пляни праці

Допоручаємо докладно ознайомитись з поданим у збірці матеріалом, що допоможе спільними зусиллями і за одним пляном реалізувати намічену працю.

II. Сільське господарство.

Контингенти. У справі контингентів в господарському році 1943-44 відбули дня 20 травня ц.р. представники Українського Центрального Комітету в Кракові конференцію з президентом Головного Відділу Прохарчування та Хліборобство - др. Навманом.

Підчас конференції порушено питання - забезпечення харчами нашого міського і сільського населення, продукційної кампанії, ваги справедливого розподілу контингентських обов'язків і т.п.

Представники Комітету підкреслили, що було би побажаним і доцільним, щоби влада офіційно допустила до участі в працях контингентських комісій у селах і волостях Мужів Довір'я, а господарським референтам Делегатур і Окружних / Допомогових / Комітетів признала до рідше право голосу в уряді Окружного - Повітового Господаря / крайс-чи беєркісландвірта /. Президент Навман погодився на цю пропозицію та приобіцяв видати потрібні зарядження. Також Керівник Відділу Прохарчування у Львєві заявився підчас розмов з ним представників Комітету за тим, щоби Мужі Довір'я і господарські референти взяли участь у контингентській кампанії. Старости та Повітовий Комісар / Ляндкомісарі / одержать в тій справі інструкції.

У зв'язку з тим даємо такі доручення:

1/ Господарські референти Окружних / Допомогових / Комітетів і Делегатур порозуміються з Окружними Повітовими Господарями / крайс-чи беєркісландвіртами / щодо співпраці в контингентській кампанії 1943-44.

2/ Референти допильнують, щоби до волосних і сільських контингентських комісій увійшли в уряді Мужі Довір'я Комітету. Їх треба в тій цілі скликати на окрему нараду й зобов'язати, що б вони не чекаючи урядового візвання - увійшли в склад контингентських комісій.

3/ Щоби могли успішно дбати про інтереси села, зокрема при поділі контингентів на волості та села, мають господарські референти познайомитися з вислідами минулорічної заготівлі хліборобських продуктів. Крім цього з їхнім обов'язком слідкувати постійно за станом засівів, реєструвати егент. елементарні шкоди, зібрати дані про

засіяну площу, облоги, селянську землю, фільварки. Представлення референтів у справі реальних можливостей заготівлі, справедливого розподілу контингентів, Непідвищування ставок устійнених дистриктовю владою матимуть вигляди, як будуть спиратися на фактичним матеріалі про господарські можливості терсню.

4/ Всі відписи писем до влади щодо контингентів треба пересилати для використання до Централі.

5/ За цілість контингентової акції відповідають Голови Комітетів і Делегатур; вони можуть доручити виконання поодиноких завдань господарським референтам, до яких безпосередньо належить справа контингентів, або в разі потреби іншим працівникам.

Дальші доручення будуть поміщені в наступнім Віснику, згл. обіжнику.

Земельні справи. Подаємо текст розпорядку про повернення приватної власности рілньничих ґрунтів у Галичині з 24-го квітня 1943 року.

§ 1.

/1/ Привертається власність рілньничих ґрунтів у користь бувших власників або їх спадкоємців, яку вони втратили підчас панування большевиків у Галичині, коли ґрунти належали до господарства, що його величина не виносила в дні 1. вересня 1939р. більше як 20 га.

/2/ Привернення власности згідно з устном 1 обіймає засадничо також побічні галузі хліборобського господарства, які 1-го вересня 1939 були складовою частиною господарства та лісові площі, які не становлять частини більшого суцільного лісового комплексу.

§ 2.

/1/ Власність рілньничих ґрунтів привертається силою самого закону, коли в дні, від якого обов'язує цей розпорядок, обробляє ґрунт бувший власник, член його родини, спадкоємець, або інша особа за їх згодою.

/2/ Як у дні, від якого обов'язує цей розпорядок не обробляють ґрунту особи вичислені в уст. 1. привертається власність на внесок в адміністраційній дорозі. Те саме обов'язує щодо повернення власности побічних галузей господарства, або лісових площ / § 1 уст.2/. Привернення власности в адміністраційній дорозі може бути зв'язане з умовами та дорученнями.

/3/ У випадках уст. 1 привертається власність у дні, від якого обов'язує цей розпорядок, у випадках уст.2 в дні, який поданий у рішенні про повернення власности. Привернення не діє взад.

§ 3.

/1/ З хвилиною повернення власности відживають силою самого закону права до ґрунту, а також права до тих прав.

/2/ Не можна домагатися повторних свідчень на основі відживаючих прав за час перед 1.травня 1943р. Застерігається окреме впорядкування щодо висоти будучих відсотків.

§ 4.

/1/ Привернення власности і інших прав згідно з §§ I до 3 не стає:

а/ до громадян бувшої польської держави, що мешкають або стало перебувають поза Генеральною Губернією, Німецькою Державою або Протекторатом Чехи та Морави,

б/ до осіб, засуджених за провини скеровані проти Німецької, або Союзної Держави,

в/ до жидів.

/2/ Застерігається окреме унормування щодо громадян бувшої польської держави, що мешкають або стало перебувають у Словаччині.

§ 5.

Тільки у виїмкових випадках привертається власність у користь німецьких громадян, осіб приналежних до німецького народу, або німецького походження, яких переземлено з терену, що ввійшов у склад Генеральної Губернії дня 1. серпня 1941 р. або які здержали чи сподіюються одержати відшкодування за втрачені права. В цих випадках рішає Уряд Генеральної Губернії в порозумінні з Уповноваженим Райхс-комісаря для скріплення німецькості.

§ 6.

Приверненнями правами можна розпоряджати щойно тоді, коли привернення власности є виказано перед судом повідкою окружного згл. міського старости.

§ 7.

Уповноважується Державного Секретаря Уряду Генеральної Губернії видавати зарядження до цього розпорядку, зокрема щодо форми та речення ставлення внесків згідно з § 2 уст. 2 цього розпорядку.

§ 8.

/1/ Хто старається перевести докази, до чого є обов'язаний на основі цього розпорядку, при помоці фальшивих даних або старається о маєткову користь, яка йому з цього розпорядку не належить, або хто діє проти заряджень виданих на основі цього розпорядку - є караний в'язницею і гривною або одною з тих кар, а в тяжких випадках тюремю.

/2/ Коли вчинник набув на основі цього розпорядку, право, можна вирішити в карнім вирокі втрату того права.

§ 9.

Щодо прав, які дня 1. вересня 1939 прислугували бувшій польській державі, задержується в силі теперішній правний стан аж до відкликання.

§ 10.

Цей розпорядок обов'язує від 1. травня 1943 року.

Пояснення:

§ I. /2/ бічні галузі господарства - це напр. - став, промисловий сад і т.п.

§ 2. Реприватизація наступила автоматично силою самого закону з днем 1-го травня 1943 під умовою, що землю обробляє особа, про яку мова в § 2.

§ 2 /2/ Щодо формальностей отриманих із поверненням власності з § 2/2/ - буде видане окреме виконне зазначення Державним Секретарем Уряду Г.Г.

§ 5. Продавати чи заставляти землю, чи в інший спосіб розпоряджати правами зв'язаними з власністю землі, можна тільки тоді, як одержити посвідку від старости, яка виказує повернення власності й яку треба представити судові.-

Проте хто хоче розпоряджати правами зв'язаними з власністю, має внести прохання до старости о видачу посвідки про повернення власності зпресленого ґрунту в користь внескодавця. В проханні треба виказати, що патент згл. його попередник був власником дня 1-го вересня 1939, та що він сам є або бувший власник, або член його родини, спадкоємець, або що обробляє ґрунт за згодою названих осіб.

2. М л и н и .

Як у попередньому році, так і в цьому будуть правдоподібно замкнені млини для приватного мелення на час до осені. Тому треба поінформувати заінтересованих, зокрема селян, щоби використали свої карти на мелення в найкоротшому часі. Ще в червні може наступити замкнення млинів і тоді всі дотепершні дозволи молоти будуть унеможливлені.-

III. Т о р г і в л я .

I/ Річні сходи Об'єднання Праці Українських Купців.

Господарські референти УОК/УДК/ і підреференти Делегатур подбають про те, щоби впродовж місяця червня ц.р. ОПУК відбули ширші річні сходи з такою програмою:

1. Відкриття. 2. Звіт з дотеперішньої праці: а/ Мужа Довір"я, б/касієра, 3. Звіт з контролі переведеної господарським референтом і уділення ним абсолютної теперішній управі ОПУК-у. 4. Призначення Мужа Довір"я ОПУК /нового або того самого/ з тим, що цей має дібрати собі співробітників. 5. Реферат.- коротка дискусія. 7. Закриття.

Звіт з дотеперішньої праці повинен бути основно випрацьований на письмі і повинен обіймати: I/ статистичний матеріал про стан купецтва дотичної місцевости: а/ загальна кількість крамниць, б/ з того українських і чужинопських, в/ кількість українських купців об'єднаних і необ'єднаних в ОПУК.

2/ З'ясування, як далеко поступила редуція крамниць / українських і чужих/ від початку 1942 р. / цифрові дані /.

3/ Дійсна праця, виконана в Об'єднанні.

4/ Ствердити як купці вив'язуються зі своїх зобов'язань, головню фінансових супроти Комітету.

5/ Загальна характеристика праці.

Реферат повинен змальовувати загальне положення сучасного українського купецтва, його стан і завдання та вагу організації ОПМ. Реферат опрацювати на підставі матеріялів з"їзду господарських референтів у Львові. Сходини мусять бути докладно підготовані, щоб переходили річево і справно. В сходинах зацікавити місцеву інтеліцію. Добре було б, щоб вгорі згаданий реферат перебрав на себе хтось з місцевих інтелігентів. Відписи всіх матеріялів ширших сходин переслати до УЦК найдалше до 15-го липня ц.р.

Звертаємо увагу, що плянуємо зорганізувати в початку серпня ц.р. купецький з"їзд, в якій то справі вийдуть від нас незабаром окремі обіжники. До того часу слід перевести в усіх ОПМ ширші річні сходини. За їх переведення відповідають господарські референти УОК/УД і підреференти Делегатур.

2/ справа устійнення чисельного і якісного стану українських купців

Ще 4. лютого 1943 вислано з Господарського Відділу УЦК до всіх УОК, УДК і Делегатур обіжник ч. 7/174/Г/ в справі устійнення чисельного і якісного стану українських купців. Ми стверджуємо, що наші нивові клітини назагал вив"язалися зі свого завдання. Деякі з них виконали своє завдання бездоганно, деякі не подали процентового відношення чужих купців/крамниць/ своєї місцевості до українських купців /крамниць/. Слід отже переслати нам інформації доповнити. Ми звертаємося в цій справі до тих клітин окремим письмом.

З другого боку стверджуємо, що з невелика кількість клітин, які навіть не відповіли на згаданий обіжник, через це вимаганого устійнення не переведено. Господарським референтам і підреферентам тих клітин доручаємо ще раз переглянути обіжник ч. 7/174/Г/ та негайно перевести облік і переслати Господарському Відділові УЦК.

3/ Бригада.

В цілім краю переводиться під цю пору повільна редуція торговельних підприємств. Як відомо УЦК у Кракові і у Львові поробив заходи, щоб ця акція прибрала на українських теренах інші розміри, як в решті Генеральної Губернії, та щоб українське купецтво не зазнало при ній поважніших втрат. З цих оглядів УЦК мусять бути постійно інформований про розміри редуційної акції в поодиноких місцевостях. В зв"язку з тим, доручаємо нивовим клітинам точно і в пору інформувати Централю про стан справи в своїй місцевості.

IV. Премієл.

I/ Віднайм млинів:

В найближчому часі має знова 82 млини перейти до віднайму в руки колишніх власників, а якщо таких нема, в руки фахівців-мельників, що докажуть свою фаховість.

Справу полагає передусім окружний староста в порозумінні з "Союзом для господарки збіжжям і кормованими продуктами". З огляду на сильну акцію за охопленням млинів звертаємо увагу на konieczність вже задалегідь поробити енергійні заходи для оборони інтересів нашого млинського промислу.

2/ Розбірка млинів.

Звертаємо також увагу на те, що рівночасно певна частина млинів, передусім менших, мають бути розібрані, а залізо з них має перейти на злім. Цим розпорядком можуть бути діткнені передусім українські власники млинів, що мали невеликі млини.

Звертаємо увагу, що треба заздалегідь робити заходи в тім напрямі, щоби власникам залишили будинки і мотори, як теж водну силу, а якщо це конечно, що б вони мали віддати тільки залізо з урядження. Цим способом власники могли б охоронитись від поважних втрат. Мі-родайними тут є передусім місцеві окружні староства і "Союз госпо-дарки збіжжям", в яких треба інтервенювати.

Будинки і силові мотори можна використати для інших промислових цілей. — складів чи підприємств, — Розбір млинів має переводити одна німецька фірма.

3/ Заборона млива.

Як у минулому році, так, правдоподібно, і цього року, в днем 15.6. буде обов'язувати заборона млива, яка буде тривати два місяці. Картки на мливо треба використати до цього часу.

У. Ремесла.

1/ Річні сходи Об'єднання Праці Українських Ремісників.

Господарські референти всіх клітин УДК доручають Мужам Довір'я всіх ОПУР скликати впродовж місяця червня ц.р. ширші сходи всіх членів Об'єднання з такою програмою:

1/ Відкриття. /Сходи вівкриває голова або господарський рефе-рент УОК, УДК, Делегатури / 2/ Звіт Мужа Довір'я і членів проведу в дотеперішньої праці. / Писаний звіт відчитує Муж Довір'я / 3/ Звіт з контролі, переведеної господарським референтом і уділення ним абсолюторії дотеперішньому проведові. 4/ Призначення Мужа Дові-р'я ОПУР нового, або того самого, з тим, що цей має підібрати собі співробітників. / призначає Мужа Довір'я на внесок господарського референта голова клітини УДК. 5/ Відчитання пляну праці на сліду-чий рік. / Муж Довір'я відчитує плян праці узгіднений з госп. рефе-рентом. 6/ Коротка дискусія / виключно відносно пляну праці /.

До 15. липня 1943 треба переслати до Господарського Відділу УДК докладний звіт зі ширших сходин з такими залучниками: 1/ звіт Мужа Довір'я, 2/ звіт господарського референта з контролі, 3/ плян пра-ці проведу, 4/ склад проведу до затвердження.

Звіт з праці Мужа Довір'я повинен заклямати такі дані: 1/ інформа-тивний матеріал про стан ремесла терену праці дотичної клітини ОПУР, а саме: а/ загальну кількість ремісників по бранжах, б/ кіль-кість українських ремісників по бранжах, в/ кількість ремісників об'єднаних в ОПУР.

2/ Дійсна праця, яку за звітний період розгорнула клітина ОПУР.

3/ Стан національного податку від ремісників.

В другій половині серпня ц.р. проєктується електрика у Львові з "їзд Мужів Довір"я ОПУР з цілого Г.Г. В цій справі розішлеться спеціальний об'їзник, але вже тепер треба підготувати матеріали.

2/ Інструкція для підготування й переведення ширших сходин ОПУР.

Перед річними ширшими сходинами ОПУ господарські референти мають докладно перевірити працю діючого проводу ОПУР та прослідити настрій загалу ремісництва відносно праці проводу Об'єднання. Після перевірки праці проводу ОПУР треба виготовити писемний звіт, який треба відчитати на ширших сходинах і переслати до Господарського Відділу УЦК. Якщо в наслідок перевірки виринуть справи, які не повинні бути подані до відома ширшого загалу, треба виготовити два звіти: один для відчитання на ширших сходинах, а другий для переслання для УЦК.

Якщо праця проводу є невдоволяюча, або загал ремісництва має до проводу застереження, треба завчасу перегорити з новими людьми, яких покличе голова УОК, УЦК чи Делегатури на ширших сходинах до нового проводу.

Не забувати, що в засаді покликається лише Мужа Довір"я, і він сам добирає собі репту проводу. Треба єдначе йому в тому допомогти, узглядняючи різні компромісські тенденції. План праці на слідуючий рік треба докладно обговорити з дотеперішнім, а в разі зміни, також з новим проводом ОПУР. Виготовити його на підставі інструкцій, які є у матеріялах з "їзду господарських референтів з 6-7.III.ц.р.

Треба мати на увазі, що сходини повинні бути докладно передумані й підготовані. Звіти виготовити на письмі й відчитати на сходинах. Новий план праці має бути теж на письмі.

Є доцільним приготувати завчасу коротку дискусію над планом праці, переговорити з кількома інтелігентами, що повинні бути присутні на сходинах, або навіть з довіреними ремісниками.

Особи назначені до проводу не сміють на самих зборах відмовлятися або даватися просити, з другого боку не можна допускати до неприємних протестів і зайвої балаканини. Сходини повинні тривати не більше 3-4 годин. Якщо до господарського референта дійшли чутки, що можуть бути на сходинах порушені якісь особисті або льокальні непорозуміння, треба докнче їх завчасу перед сходинами залагодити.

На кінці пригадуємо, що назначувати до проводу слід людей інтелігентних і свідомих та популярних серед ремісництва. Назначення їх до проводу повинні бути реалізацією побажань загалу ремісників.

Керманіч
Господарського Відділу

Ш К І Л Ь Н И Ц Т В О .

Дешкільні справи.

I. Мережа постійних і сезонних дитячих садків на 1943 р.

У цьому році доручаємо поширити мережу постійних і сезонних дитячих садків у окремих округах після проекту, поданого в нижчій таблиці, де подається число постійних і сезонних садків в 1942р. та число постійних і сез. дит. садків на 1943р.

ч/п. О к р у г а	Число садків		Число садків		Збільшити на:	
	пост.	сез. 1942	пост.	сез. 1943	пост.	сезон.
1. Бережани	4	72	10	200	6	128
2. Золочів	7	116	12	200	5	84
3. Калущ	5	32	10	110	5	78
4. Дрогобич	4	29	10	60	6	31
5. Камінка Струмил.	6	101	10	152	4	51
6. Львів-місто	23	-	40	-	17	-
7. Львів-село	45	233	64	450	19	217
8. Коломия	9	34	15	200	6	166
9. Рава Руська	5	20	15	110	10	90
10. Самбір	21	90	30	180	9	90
11. Станіславів	21	113	32	220	11	107
12. Стрий	14	100	20	250	6	150
13. Тернопіль	15	99	20	200	5	101
14. Чортків	26	101	35	300	9	199

Краківський Дистрикт

1. Краків	1	-	1	5	-	1
2. Шляхтова	-	4	1	5	1	1
3. Криниця	4	37	6	40	2	3
4. Ясло	-	68	4	70	4	2
5. Мехів	-	-	1	1	1	1
6. Риманів	-	42	3	50	3	8
7. Сянік	4	103	10	130	6	27
8. Ярослав	5	69	20	80	15	11
9. Ряшів	-	7	1	7	1	-
10. Тарнів	-	1	1	1	1	-
11. Перемишль	6	178	20	230	14	52

Люблинський Дистрикт

1. Люблин	-	2	2	3	2	1
2. Тарногород	3	35	10	50	7	15
3. Замость	-	37	5	40	-	3
4. Грубешів	8	110	10	170	2	60
5. Холм-Володава	3	86	35	127	32	41
6. Красностав	-	11	2	20	2	9
7. Біла Підляшська	-	40	2	40	2	0
8. Радзінь	-	4	1	4	1	0

Варшавський Дистрикт.

1. Варшава	2	-	2	-	-	-
2. Сілець	-	-	1	-	1	-

Повищий плян потрібно перевести продовж місяців червня - липня ц.р. і про те окремо звітувати.

2. Фінансування дитячих садків.

- а/ Фінансування дитячих садків повинно базуватися на засаді самовистарчальності.
- б/ Кошти удержання дітей у дитячих садках повинні оплачувати самі батьки, місячна оплата за дитину - в залежності від матеріальної спроможності батьків - повинна вплачуватися в межах від 5 до 20 зл.
- в/ Оплати за дітей незаможних батьків бере на себе місцева установа: / УСТ, Кооператива, церковне братство, громада тощо/.
- г/ Деякі витрати на дитячий садок покриватимуться з прибутків, що їх садок матиме із улаштовуваних імпрез.
- д/ Евентуальний недобір треба покривати з допомог УОК /УДК/.

3. Харчування в дитячих садках.

- а/ У всіх постійних та сезонних дитячих садках мусить бути організоване харчування дітей.
- б/ Харчі на цю ціль повинні складати батьки, або згалом громада села.
- в/ Для дітей незаможних батьків харчевих приділ повинна дати місцева громада, яка проводить збірку в селі на цю ціль.
- г/ Деякі харчі приділяє також Суспільна Опіка УОК.

4. Запобігування на виховниці в дитячих садках.

Засадничо всі УОК /УДК/ повинні мати для своїх садків вишколені власні виховниці. Але, якщо з деяких причин не вистачає їх в даному УОК, тоді за такими треба звертатися до відділу Шкільних Справ, який розпоряджає деяким числом виховниць і зможе тут і там, на випадок кончевої потреби на короткий час їх до даного УОК чи Делегатури відрядити.

Народні шк о л и.

Ще раз справа курсів за VII клас народної школи.

У Віснику УІК за місяць травень ц.р. ми повідомляли, що прохання про дозвіл організувати курси за VII клас народної школи для учнів у віці понад 14 років життя, треба вносити до місцевих шкільних радників. Тепер додаємо до цього, що такі курси можна організувати ще тільки цього року, та що в майбутньому влада на них дозволу не даватиме. Звертаємо увагу всіх шкільних референтів при УОК, що цією справою треба тепер особливо зайнятися, тоб то подати треба до відомо заінтересованих, щоб вони згословувалися у шкільних референтів при Делегатурах і Окружних Комітетах, а ті, щоб впору поробили заходи у шкільній владі про виспінання дозволу на ведення таких курсів.

Б у р с и.

Курс для виховників бурс.

Подаємо до відомо, що в днях 16-28 липня ц.р. УІК улаштує у Львові курс для виховників бурс. Участь у цьому курсі візьмуть в першу чергу всі тепер працюючі по бурсах виховники, а далі такі кандидати, яких запропонують місцеві Комітети.

Зголошення, разом з життєписом кандидатів, треба надіслати до відділу Шкільних Справ УЦК у Львові найпізніше до 25. червня. Якщо б, з якихось дуже важких причин, виховники, чи кандидати на виховників, не могли ніяк взяти участь в курсі, слід нас про це повідомити до цього самого речення.

Зазначаємо при цьому, що г майбутньому виховниками в бурсах можуть бути тільки абсолювенти того курсу.

Кандидати прийдуть на курс вже 15 липня і зголосяться у Відділі Шкільних Справ УЦК, Львів, вул. Семінарійна 18, де одержать спрямування на мешкання. Треба привезти зі собою ковч та подушку.

Нравильне розміщення учнів у бурсах.

Бувають бурси, в яких живе молодь різних шкіл. Воно з виховного боку неправильне. У наступному шкільному році слід перевести розміщення учнів по бурсах так, аби в одній бурсі були, по можності, учні тільки однієї школи. Це легко здійснити в більших міських осередках, де діє кілька бурс. У менших містах, де тільки одна - дві бурси, треба передбачити окремі кімнати для учнів з тієї самої школи. Приміщувати в одній кімнаті учнів різних шкіл недоцільно.

Стипендії для учнів середніх та фахових шкіл.

Повіdomляемо, що реферат ДСМ вислав до всіх Комітетів, в осідках яких чинні середні чи фахові школи, формулярі на стипендійні прохання для учнів середніх фахових шкіл. Ціна одного примірника - 1 зл. В справі стипендій буде ще окремих обіжників.

Розчислення з грошей на стипендії та підмоги бурсам.

Деякі Комітети з великим опізненням надсилають розчислення з одержаних грошей на стипендії і на підмоги бурсам. Подаємо до відома, що в будучому заки не сдержимо повного розчислення з одержаних сум, не висилатимемо таким Комітетам жодних грошей.

К о м у н і к а т.

У зв'язку з устійненням розподілу праці між Відділом Шкільних Справ УЦК в Кракові і його діловим осередком у Львові, подаємо до відома, що до Відділу Шкільних Справ у Кракові слід у шкільних справах, спрямовувати безпосередньо тільки такі письма, полародження яких вимагає інтервенції чи висношення у Головному Відділі Науки на Навчання або у шкільної влади Краківського Дистрикту. Всі інші справи надсилати до Відділу Шкільних Справ УЦК у ЛЬВОВІ.

Запобігування на вчительку.

Табор вишколу домашніх помічниць у Хлівиськах н. Самбора, який вишколює домашні помічниці - українки до Німеччини, пошукує жінки - українки, яка знала б німецьку мову, яка погодилася б бути дольмечеркою і евентуально учителькою німецької мови у цьому таборі. Умовини праці дуже добрі. Праця від зараз. Охочі зголосяться до Відділу Шкільних Справ УЦК, Львів, Семінарська 18/1.

Наше професійне шкільництво, його завдання і потреби.

І У

Огляд промислового шкільництва треба ще закінчити зглядом потреб і ремисловости, що розвинулась в Галичині.

Для потреб гірничої промисловости / копальництво тегу, нафти, газів, соли й потасових солей, тощо / вишколюють молодь: свердлярська школа в Бариславі. Ця школа належить до типу фахових і є польсько-українська. В минулому шкільному році оголошено вибори до гірничої фахової школи в Калуші, але серед української молоді не було на жаль охочих до впису. Хеміків для потреб нафтового копальництва вишколює технологічно-рпний відділ хемічної школи у Львові.

Хемічна промисловість розвинулась в Галичині в формі дрібних закладів переважно загальнохемічної органічної промисловости. В Галичині нараховується 120 закладів хемічної промисловости з 4697 робітниками, крім цього 226 закладів і 3891 робітників керамічно-шклянної промисловости, та 28 закладів і 568 робітників папірничої промисловости.

Для потреб хемічної промисловости вишколюють молодь кседукаційні хемічні школи у Львові та Перемишлі. Львівська школа має відділи: агрохемічний, технологічно-рпний і фарб"ярський. З огляду на те, що хемічна промисловість поділяється на а/ основну / продукція кислот, лугів, соди і добрив /, б/ загальнохемічну / продукція товщеве-миларська-парфумерійна, хемічно-фармацевтична, ляко-фарбова, гумова, тощо /, в/ лісехемічна / продукція метилалькоголів, оцтової кислоти, ацетону, терпентини, целюлози і целюлоїдних продуктів /, хемічна школа по відділенні агрохемічного відділу і перетворенні його в харчово-промислову фахову школу мала б відділи: а/ основний, б/ загальнохемічний, в/ лісехемічний в підвідділом папірничим, г/ керамічно-шклянний, д/ технологічно-рпний, е/ фарб"ярський. Школа ця мала б обов"язок організувати також всі спеціальні курси для потреб хемічної промисловости.

Для потреб мистецької кераміки вишколює у нас керамічний відділ мистецько-промислової школи у Львові.

Поліграфічна промисловість обіймає в Галичині около 60 закладів і 1200 робітників. Устаткування закладів тільки в невеликій мірі модерне, крім цього бракує на кожному кроці фахівців новітніх друкарських технік. Для потреб цієї промисловости вишколює друкарська ремісничка школа в Станиславові. Крім цього нам треба фахової поліграфічної школи, що мала б відділи: а/ друкарський, б/ літографічний, в/ фотехеміграфічний. Частинно для потреб цієї промисловости вишколює молодь графічний і відділ мистецько-промислової школи у Львові.

Для ділянки розвиненого у нас народного мистецтва вишколюють у нас молодь мистецько-промислової школи. В Галичині маємо фахову мистецько-промислову школу у Львові, що має відділи: а/ декоративного малярства, б/ скульптури, в/ графіки, г/ внутрішнього устаткування, д/ текстильний, е/ мистецької фотографії. Крім цього маємо дві школи ремісничого типу, а саме мистецько-промислову школу у Яворові. Обидві ці школи пле-

кають регіональні відміни нашого народного мистецтва. До цього типу шкіл можна також зарахувати ткацько-килимарську школу в Глинцях. Мережа мистецько-промислових шкіл в Галичині на нашу думку ще не завершена. Мистецько-промислові школи повинні ще повстати в інших центрах нашого народного мистецтва. Підготовлюється вже організація школи в Станиславові.

Повинні одначе повстати ще мистецько-промислові школи в інших осередках нашого народного мистецтва, а саме в Тернополі / подільське ткацтво, колісництво і возівництво /, Грималові / колісництво /, Чорткові / ткацтво, гончарство /, Злочеві / гончарство /, Коломиї / покутське мистецтво /, тощо. / Л.Ш. /

УКРАЇНСЬКЕ УЧИТЕЛЬСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІ.

Справа присилки матеріалів до часопису " Українська Школа ".

Нав'язуючи до нашого письма з дня 21. січня 1943р. і 1. квітня 1943р. / Вісник УЦР ч.4 ст. 20 / пригадуємо нашим членам konieczність активної співпраці з Редакцією " Української Школи " і присилки до часопису статей, головне на педагогічні теми, дописів з місць та ілюстраційного матеріялу.

У ці винятково важливі роки " Українська Школа " це єдиний український становий учительський часопис.

Ми бажали б, що б " Українська Школа " дала вірну відбитку наших зусиль над розбудовою українського шкільництва в Генеральній Губернії і всіх проявів його життя, успіхів і болшок, щоб вона була вірним інформатором і ширим дорадником українського учителя в його шкільній і громадянській праці, щоб " Українська Школа " стала його трибуною.

З уваги на свій характер " Українська Школа " є водночас засобом зв'язку, який лучить усіх шкільних працівників в одну активну педагогічну родину, якої головний обов'язок, оформити душу молодій українській людині і через те збудувати тривкі основи для розбудови культурного, господарського і політичного життя українського народу.

Одначе, щоб " Українська Школа " могла виконати свій обов'язок, потрібна співпраця всего учительства. Зокрема в цих перших роках життя українського шкільництва, коли в рядах учителів стоять тисячі молодих, невипробованих ще сил; прийти їм з радістю і моральною поміччю, це святий обов'язок старших і досвідних педагогів.

В зв'язку з тим доручуємо нашим окружним і повітовим співпрацівникам УУОП, членам педагогічних комісій, керівникам фахових груп та методичних гуртків зв'язувати загальному нашого вчительства вагу справи і приєднати для співпраці в " Українській Школі " всі щонайкращі сили округи. Керівники окружних відділів назначать одного з членів окружної педагогічної комісії пресовим референтом з основним обов'язком добути про постачання для нашої преси взагалі, а " Української Школи " зокрема статей, дописів, фейлстенів, тощо.

Статті і деписи пересилати до Централі УУОП у Львові з допискою, для якого часопису вони призначені.

Щодо " Української Школи ", то побажати:

1/ статті на педагогічні теми загальні і спеціальні. Наставлення практичне, з метою піднести рівень виховної праці учителів в школі. Темі з різних царин педагогічних знань і власного досвіду;

2/ статті на дидактичні теми - загальні і спеціальні, та зразки практичних лекцій в усіх родах і типах шкіл, нові вірші і нетний матеріал;

3/ статті на теми промадянської праці учителів;

4/ дописи з терену;

5/ рецензії на нові українські і чужомовні педагогічні і шкільні видання;

Величина статей в основному - 4 сторінки друку. Якщо тема вимагає довшого обговорення, конечно поділити її на окремі уступи, в яких кожний творив би для себе тематичну цілість і дозволяв би на поміщення в іншому числі.

Тексти писати чітко, найраше на машині, полишаючи відповідно широкий маргінес і міжрядкові промежутки.

Світлинний матеріал брати передусім із шкільного життя, як праця учнів в класі, городі, робітні, на екскурсії, в шкільній бібліотеці, шкільні імпрези, виставка праць учнів, шкільний будинок, зразковий шкільний город, життя учнів у бурсах, далі - з життя і праці учителів членів УЮП і т.д.

Світлина призначена до друку повинна бути виконана на гладкому папері. Вимір світлини - щонайменше величина поштової картки. На оберненій сторінці світлини подати: що світлина представляє, місце і час виконання світлини. На окремій картці подати також короткі інформації про школу, як назва і характер школи, дата оснування, кількість учнів, учителів, директор і т.п.

Як статті, так і світлини використані в часописі "Українська Школа" гонорує Адміністрація після виходу числа, числячи 50 зол. за сторінку тексту і 25 зол. за одну світлину. На покриття коштів виотовлення світлин може Редакція дати зачет, який треба звернути після одержання гонорару в Адміністрації.

Невикористані матеріали Редакція на бажання зверне.

Всякі статті і ілюстраційні матеріали пересилати на адресу Редакції при Централі УЮП, Львів, вул. Словацького ч.18/1.

Муж Довір"я
Українського Учительського Об'єднання
Праці

Ф І Н А Н С И .

I/ Національна вкладка.

Аналіза зіставлень національної вкладки за місяць квітень і висновки з цього.

Фінансовий Відділ вислав всім УОК /УДК/ і Делегатурам в місяці березні і квітні відповідну кількість друків і значків на вплату національної вкладки разом з інструкцією ч. 1/9/43, в якій докладно з'ясоване, як слід користуватися згаданими друками і значками. Між пересланими друками є теж взір ч. 8/9/43 затитулований: "Зіставлення вплати національної вкладки за місяць 194..". Взір цей повинні Комітети, кожного місяця виповнити і переслати, а саме: Делегатури до УОК і до УЦК, а УОК до УЦК. На основі одержаних зіставлень від Делегатур /УОК/УДК/ виготовляють звіт з цілої своєї округи і пересилають до УЦК, лишаючи собі копію.

Виготовлення зіставлень вплати національної вкладки річ зовсім легка і якщо апарат добре налаштований, то й найнижчий урядовець УОК /УДК/ може його виготовити. Зате матеріял зібраний в зіставленні незвичайно цікавий і інтересний не тільки для УЦК, але й для низових клієнтів. З нього, як з книжки, читають Делегатури і УОК, які села і стани співняють свій обор'язок, а які від цього обов'язку ухиляються. Вслід за цим шукаємо зараз за причинами того явища і стараємося його усунути.

Ось для прикладу перед нами зіставлення вплати національної вкладки УОК Самбір і його аналіза: "Назагал зібрана національна вкладка в порівнанні з прелімінарем бюджету на 1943/44 рік, не досягнула навіть половини прелімінованої квоти /17.030,15 зл. супроти 37.458,- зл./. На це недотягнення звертаємо увагу УОК зараз при першій звіті, бо коли так піде з місяця на місяць, то пізніше годі буде занедбане надробити і в кінцевім висліді національна вкладка не допише. З предложений цифер видно причини, чому національна вкладка в квітні не дописала. Ось вони:

а/ на 88 сіл, що належать до району Самбір, всього 28 сіл сяк так схоплено вплатою національної вкладки. Решта 60 сіл стоїть поза організацією УЦК і не бере в ній участі. Те саме явище бачимо в турчанськім районі, де на 77 сіл тільки 24 зазначилося вплатою національної вкладки. Ще найкраще під цим оглядом представляється район Старого Самбора, бо на 39 сіл - 36 сіл виступає з вплатою національної вкладки.

б/ Платниками села є рільники, але висота їх національної вкладки, як виходить з поданих цифер не є рівномірна. Бо коли пересічна вкладка рільника, Самбірщини вносить від особи 4,70 зл., Турчанщини 3,50 зл., то Старосамбірщини 9,60 зл. Виходить, що і під цим оглядом район Старого Самбора стоїть багато вище від району Самбора. Ця різниця тим видатніша, коли візьметься під увагу те, що Старий Самбір терен гірський і неурожайний, а навпаки землі району Самбора належать до найурожайніших.

З черги йде стан священників. В одній клітині ні одного священника, хоч на 88 сіл, їх там щонайменше 25, в другій II, а в третій 3 священники. Загалом 13 священників з сплаченою квотою 199,- зл., а за нашим обчисленням повинно їх бути бодай 50 з квотою щонайменше 500,- зл. Дещо краще представляється група вчителів, 20 осіб, робітників 164 особи, службовиків 406 осіб з квотою 1.915,- зл. і т.д.

Що торкається влати національної вкладки приватних службовиків деяких районів, то пересічна її висота 2,50 зл./ супроти державних службовиків 7,20 зл./ виходить дуже протекційна. Цю аномалію слід усунути.

Повище наведені причини слабкої платності національної вкладки, вказують разом що належить зробити щоб її платність збільшилася, отже:

- а/ охопити організацією всі села округи,
- б/ придержуватися устійнених ставок національної вкладки для рільників / 6.- зл. від га річно/ і для інших станів,
- в/ зарівзвати до плачення національної вкладки всю інтелігенцію в окрузі.

Ми нарочно навели аналізу звідомлення з влати національної вкладки одної округи, бо аналогічні недотягнення повторяються постійно і в інших округах. Вправді маємо ще за-мало зіставлень з округ, щоб на їх основі робити загальні висновки, але на підставі місячних касових звітів, що їх дістаємо з УОК і Делегатур, впадають в очі такі недотягнення:

- а/ села в округах охоплені лиш частинно,
- б/ слаба участь духовенства,
- в/ слабо охоплена платністю та ж група господарників, себ то купців, промисловців, ремісників - група сьогодні найліпше матеріально ситуована.
- г/ ще найкраще по всіх місцевостях опанована група урядовців / державних і приватних/ -- стану під нинішню хвилю зuboжілого та зате найбільш готового сповнювати свої обов'язки. Але цей останній момент вказує разом, що всі низові клітини при стяганні національної вкладки йдуть по лінії найменшого опору.

Так воно не повинно бути. Національна вкладка це повинність всіх громадян української національності і її мусять рівномірно платити всі стани української спільности. " Кожен українець повинен бути спомогаючим членом Комітету і постійно та своєчасно вплачувати вкладки в висоті, що їх кожного року усталюється на цілий діловий рік .

Національна вкладка повинна бути доброохотно й поголовно плачена, ще й тому, що вся вона лишається в окрузі її платності на місцеві потреби. Ні один гріш не дістається поза округу, а в цілості зуживає її та округа, де національну вкладку сплачено. Призначена вона тільки на місцеві потреби, і чим більше її вплине, тим більше зможе дана округа заспокоїти місцевих потреб, тим краще зорганізувати свою округу, піднести її рівень освітній, культурний і господарський. Цим самим висота сплаченої національної вкладки є найкращим доказом організаційної справності та дисциплінованості, як та ж національної свідомості даної округи чи місцевості.

П р и г а д к и:

1/ Покликуючися на наші обіжники з квітня ц.р. пригадуємо ще раз реченці звітувань зі збірки " Писанки ", а саме: до дня 10. червня ц.р. мужі довір"я звітують Делегатурам, до дня 15. червня Делегатури звітують УОК /УДК/ і УЦК, до дня 20. червня УОК /УДК/ звітують з цілої своєї округи до УЦК і переказують зібрану готівку до Центробанку ч.конта І90І4 з допискою " Писанка І943".

Нарочно даємо довгий реченець до звітування, щоб можна було його як слід підготувати і на час, без дальших наших ургенсів, до УЦК відіслати.

2/ В справі зіставлення виплат національної вкладки.

УОК/УДК/ мали виготовити і переслати до УЦК зіставлення виплат національної вкладки в своєму черені. Тільки деякі з них виконали це доручення та прислали належно виготовлені формуляри. Деякі Комітети прислали вправді такі зіставлення, однак не точні й неповні, і їх мусіли ми їм відіслати для перевірки чи доповнення. Натомість інші Комітети таких зіставлень взагалом нам не прислали .

Тому пригадуємо наше доручення, подане в Інструкції ч.І/9/43 р., щоб усі УОК /УДК/ прислали зіставлення виплат національної вкладки за минулі місяці, як теж на майбутнє їх точно нам прислали.

Керманич
Фінансового Відділу

Т е л е ф о н и .

Тому, що в останньому часі переведено зміну телефонів УЦК -- подаємо нові числа телефонів поодиноких Відділів УЦК, Діловий Осередок у Львові.

вул. Паркова ч.І0:

Провідник	113-65
Презид. Секретаріят	291-61
Заступник Провідника	291-61
Діловий Секретар	113-66
Організаційний Відділ	204-93
Фінансовий Відділ	215-87
Пресове Бюро	204-14
Канцелярія-інформації	138-25
Персональне Бюро	214-06
Президіяльне Бюро	

Вул. Словацького 18:

Правне Бюро § 286-60
 Суспільна Опіка §
 -" -" робітничі справи 286-61
 -" -" полонені § 234-21
 Кодус §
 Відділи: Шкільних справ § 138-24
 Молоді §

Ринок 10:

Відділи: Культурної Праці § 210-02
 Господарський §

Францішканська 7:

Інститут Народньої Творчости § 232-43
 § 232-23
 Жіноча Секція 120-08
 Концертне Бюро 232-27

Клепарівська 15:

С к л а д 221-23

ВІЙСЬКОВА УПРАВА § 204-22
 /Паркова ч.10/ § 215-87

ВИДАВЕЦЬ: Український Центральний Комітет,
 Краків, вул. Зелена 26,
 Львів, Паркова ч.10.

HERAUSGEBER: Ukrainischer Hauptausschuss,
 Krakau, Grünestrass 26,
 Lemberg, Parkstrasse 10.